

Výřez z titulního listu druhého norimberského vydání Husovy Postily z roku 1564.

8/ Postila česká a Výklad viery, desatera a páteře

8/12

„TYTO SEM KNIŽKY NAPSAL...“ PUTOVÁNÍ DÍLA JANA HUSA Z 15. DO 21. STOLETÍ.

Tvorba česky psaných Husových děl spadá až do doby jeho vyhnanství v letech 1412 a 1413, kdy nemohl pokračovat ve své kazatelské činnosti v Betlémské kapli a po interdiktů musel opustit Prahu. V dílech se mistr Jan obrací přímo k venkovským farářům a laickému publiku neznalému latiny, snaží se shrnout své starší názory a formálně je vložit do katechetických příruček a kázání.

Postila česká, již Hus dokončil v pátek 27. října 1413 na Kozím hrádku, je dokladem Husovy literární vyspělosti a vysoké úrovně češtiny jeho doby. Jedná se veskrze o literární dílo, které nikdy nebylo Husem proslaveno před publikem, to mu však neubralo na živosti stylu a výkladu. Oproti Husovým latinským postilám není ta česká tak rozsáhlá, obsahuje celkem 59 kapitol výkladů na nedělní čtení z evangelií a dvě posvícenská kázání. Kromě samotného textu výkladu nás Hus informuje o průběhu své kauzy, někdy přímo odporuje svým protivníkům a jejich překroucená tvrzení uvádí na pravou míru.

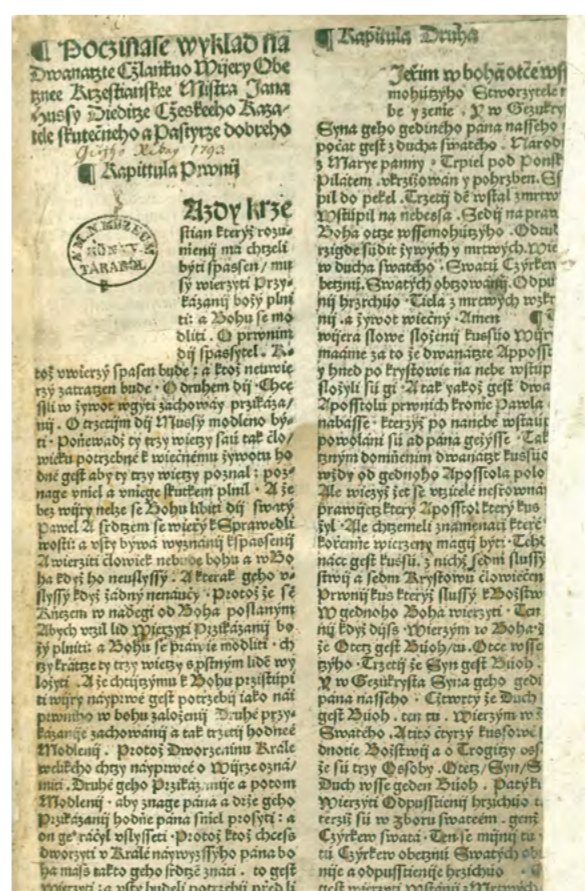
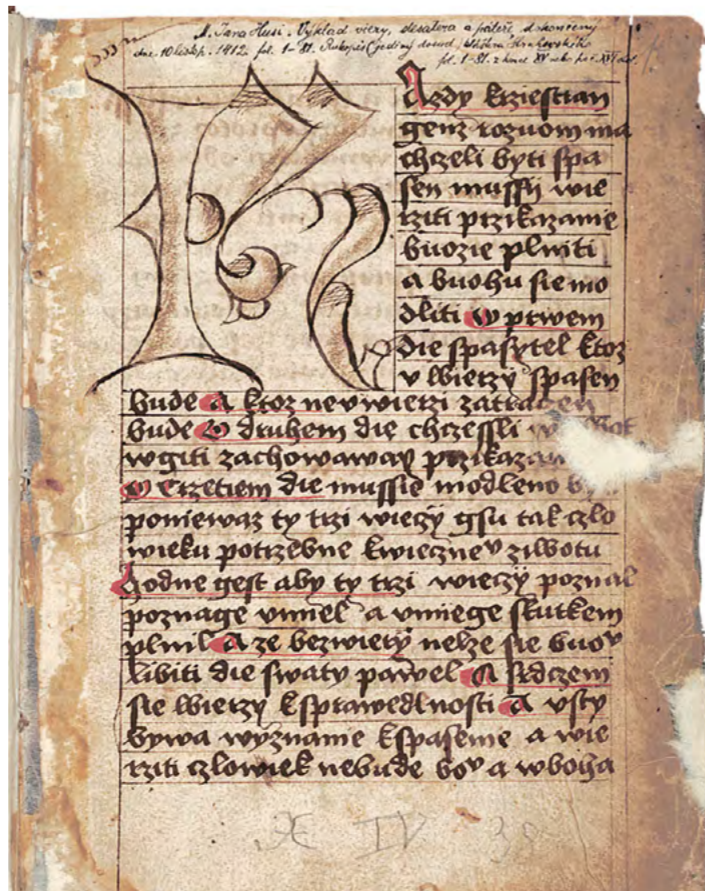
„A jakož prvě psal sem v kázání třetie neděle po svētie trojici o zjevných hříšníciach, též tuto rozuměj, že zjevný hříšník jest ten, kterýž netbaje hanby hřeši zjevně. A tak prázdne ženy, kostečníci, svátečné tanečnice, lichevníci, zjevní svatokupci, lakomí trhovci neb kupci jsú zjevní hříšníci. Pak knieže nad těmi jest, ktož účastenstvie má s nimi v hříechu a jimi vládne. A tak žena, která chová ženin jiných neb prázdnych žen, ta jest kněžna nad zjevnými hříšnicemi, a zvláště smilní-li. Také po německu slove hofarta, ale česky slove nad kurvami kurva.“ (Česká nedělní postila, 1992, s. 443–4)

Do začátku 16. století byla postila hojně opisována a zachovala se nám v množství rukopisů a zlomcích. Tiskem byla poprvé vydána až roku 1563 a v reedici roku 1564 v Norimberku, společně s textem tzv. *Dodatku k Staročeskému pasionálu a Drobné české spisy*. Novodobého vydání se *Postila* dočkala až v 19. století a od té doby vychází v různých úpravách. Roku 1866 vyšla v Erbenově edici českých spisů, ve Flajšhansově edici či Žilkově úpravě z počátku 20. století. Žilkovu edici dále upravili roku 1952 Molnár s Dobiášem. Kritické vydání v edici *Opera omnia* bylo vydáno roku 1992.

☞ Druhé významné velké Husovo dílo psané česky je jistě *Výklad viery, desatera a páteře*, což byly jednotlivé spisy objasňující smysl základních textů křesťanské nauky, tedy vyznání víry, desatera přikázání a modlitbu Otče náš (staročeský výraz „páteř“ odpovídá začátku latinské verze *Pater noster*). V roce 1520 vyšlo toto dílo tiskem v Praze u Mikuláše Konáče z Hodíškova.

„Protož, věrný křestane, hledaj pravdy, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, drž pravdu, braň pravdy, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdy až do smrti, nebť pravda tě vysvobodí od hříecha, od dábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, jenž jest odlúčení věčné od milosti božie i od blahoslavené všie radosti, kteréžto radosti dojde, ktož kolivěk věří v Boha i v Jezukrista, jenž jest Buoh a pravý člověk.“ (Výklad viery, desatera a páteře; 5. kapitola)

postila / soubor kázání

zleva: První norimberské vydání Husovy Postily z roku 1563.

Začátek rukopisu Výkladu viery, desatera a páteře z 2. pol. 15. století.

První tištěné vydání Výkladu z roku 1520.